

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 48 став 1 точка 2 од Законот за Народната банка на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15, 6/16 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21, 74/24 и 16/25), член 26 став 3 и член 40 став 3 од Законот за девизното работење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 34/01, 49/01, 103/01, 54/02, 51/03, 81/08, 24/11, 135/11, 188/13, 97/15, 153/15 и 23/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21 и 37/25) и точка 21 од Одлуката за начинот за извршување платежни трансакции со странство („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 84/25), гувернерката на Народната банка на Република Северна Македонија донесе

УПАТСТВО ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА НАЧИНОТ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ ПЛАТЕЖНИ ТРАНСАКЦИИ СО СТРАНСТВО КАКО И НАЧИНОТ, ФОРМАТА И РОКОТ ЗА ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА ПОТРЕБИТЕ НА НАРОДНАТА БАНКА

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

1. Со ова упатство се пропишува начинот за спроведување на Одлуката за начинот за извршување платежни трансакции со странство, како и начинот, формата и рокот за известување за потребите на Народната банка на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Народната банка).

2. На термините употребени во ова упатство се применува значењето утврдено во Законот за девизното работење, Законот за платежни услуги и платни системи и Одлуката за начинот за извршување платежни трансакции со странство (во понатамошниот текст: Одлуката).

II. ПЛАТЕЖНИ ТРАНСАКЦИИ СО СТРАНСТВО

Приливни платежни трансакции од странство

3. Во случаите кога во согласност со Одлуката се применува постапка на директно одобрување, давателот на платежната услуга директно ги одобрува паричните средства на платежната сметка на примачот, без доставување документација.

4. Во случаите кога во согласност со Одлуката се применува постапка на одложено одобрување, давателот на платежната услуга ги одобрува паричните средства на платежна сметка на примачот резидент по доставување на соодветните документи за следниве трансакции:

- наплата на дивиденди и други добивки од вложување на резидентот во странство којшто има третман на директна инвестиција, како и повлекување влог или продажба на хартиите од вредност или уделите во странство коишто имаат третман на директна инвестиција: доказ за извршен упис во регистарот на директни инвестиции при Централниот регистар на Република Северна Македонија;

- наплата врз основа на издавање и воведување домашни хартии од вредност во странство: доказ за извршено пријавување во Комисијата за хартии од вредност;

- наплата врз основа на продажба или врз основа на издавање на недвижност во странство во сопственост на резидент: доказ за извршен упис во регистарот на вложувања во недвижности на резиденти во странство при Централниот регистар на Република Северна Македонија;

- пренос на средства од платежната сметка на резидентот во странство на неговата платежна сметка кај давател на платежни услуги во земјата: документ во согласност со Одлуката за начинот и условите под кои резидентите коишто не се овластени банки, можат да отвораат и да имаат сметки во странство;

- наплата врз основа на продажба на хартии од вредност во странство коишто имаат третман на портфолио-инвестиции: документ со кој може да се потврди дека трансакцијата е склучена преку овластен учесник на пазарот на хартии од вредност, преку овластен учесник на странска берза или преку организиран пазар на хартии од вредност.

Доколку примачот резидент не ги достави соодветните документи коишто се потребни за да се утврди дека се исполнети условите од членот 28 од Законот за девизното работење во рокот од точка 10 од Одлуката за начинот за извршување платежни трансакции со странство, давателот на платежни услуги ги пренесува паричните средства на соодветна евиденциска сметка којашто самиот ја утврдува најдоцна наредниот ден по истекот на рокот.

5. При одобрување на паричните средства на платежната сметка на примачот резидент, давателот на платежни услуги може да побара од примачот резидент и други дополнителни информации и документација коишто се однесуваат за конкретната трансакција.

6. Давателот на платежни услуги ја задржува доставената документација врз основа на која се одобрени паричните средства на платежната сметка на примачот резидент и е должен да ја чува во согласност со законските прописи.

Одливни платежни трансакции во странство

7. Давателот на платежни услуги извршува одливна платежна трансакција во странство доколку плаќачот:

- доставил пополнет платен налог (образец 4 при користење кредитен трансфер во согласност со Упатството за хартиената форма на платните налози, согласноста за директно задолжување и овластувањето за пренесување на платежната сметка, листата на шифри за опис на плаќањата и содржината на информативниот леток за платежната сметка со основни функции, а при користење на парична дознака ги доставува задолжителните елементи во согласност со Одлуката за извршување платежни трансакции); и

- доставил соодветен документ (во случај на плаќач резидент) во согласност со точката 10 од ова упатство.

8. Доколку плаќачот резидент којшто е правно лице не располага со девизно покритие заради иницирање платежна трансакција кон странство може да пристапи на пазарот на странски платежни средства или да побара услуга на валутна конверзија согласно условите од рамковниот договор склучен помеѓу давателот на платежни услуги и корисникот на платежни услуги.

Давателот на платежни услуги не смее да му ги стави на располагање паричните средства коишто служат како девизно покритие за извршување одливна платежна трансакција во странство, а кои се обезбедени преку трансакција на девизниот пазар или преку услуга на валутна конверзија, на плаќачот резидент којшто е правно лице.

9. Доколку не се исполнети условите од точката 7 од ова упатство, давателот на платежни услуги го одбива платниот налог и веднаш го известува плаќачот резидент за утврдените неуредности, а најдоцна во роковите утврдени со Одлуката.

10. Плаќачот резидент, со платниот налог од точката 7 од ова упатство, му ги доставува соодветните документи на давателот на платежни услуги, за следниве трансакции:

- плаќање на дивиденди и други добивки од вложувања коишто се сметаат за директна инвестиција на нерезидент во Република Северна Македонија, како и плаќање врз основа на продажба на вложувањето коешто се смета за директна инвестиција или за пренос на остатокот од ликвидациската маса: доказ за извршен упис во регистарот на директни инвестиции на нерезиденти при Централниот регистар на Република Северна Македонија и доказ за намирување на законските обврски врз основа на даноци и придонеси во Република Северна Македонија;

- плаќање врз основа на вложување во хартии од вредност во странство од страна на резиденти коишто имаат третман на портфолио-инвестиции: документ со кој може да се потврди дека трансакцијата ќе биде склучена преку овластен учесник на пазарот на хартии од вредност, преку овластен учесник на странска берза или преку организиран пазар на хартии од вредност;

- плаќање врз основа на купување недвижност во Република Северна Македонија во сопственост на нерезидент, како и плаќање на доход врз основа на издавање на недвижноста во сопственост на нерезидент: доказ за извршен упис во регистарот на вложување во недвижности на нерезиденти во Република Северна Македонија при Централниот регистар на Република Северна Македонија;

- пренос на средства од платежна сметка на резидентот кај давател на платежни услуги во земјата на негова платежна сметка во странство: документ во согласност со Одлуката за начинот и условите под кои резидентите коишто не се овластени банки, можат да отвораат и да имаат сметки во странство;

- плаќања на капитални трансакции врз основа на извршна исправа и присилно плаќање врз основа на извршна исправа: доказ од надлежен орган дека се намирени законски пропишаните обврски врз основа на даноци и придонеси кон државата, ако за основната работа за која настанала обврската за плаќање е предвидено приложување на таков доказ.

11. Давателот на платежни услуги ја задржува доставената документација од точката 10 од ова упатство и е должен да ги чува во согласност со законските прописи.

12. При извршувањето на платежни трансакции кон странство, давателот на платежни услуги на плаќачот резидент може да побара и други дополнителни информации и документација коишто се однесуваат за конкретната трансакција.

III. ИЗВЕСТУВАЊЕ НА НАРОДНАТА БАНКА ЗА ПЛАТЕЖНИТЕ ТРАНСАКЦИИ СО СТРАНСТВО

III.1 Известување од банки за платежните трансакции со странство

13. Банките и филијалите на странски банки коишто ги исполнуваат условите за вршење работи со странство во согласност со Законот за банките (во понатамошниот текст: банката) доставуваат податоци и извештаи за платежните трансакции со странство до Народната банка, на начин, во форма и во рокови пропишани со Одлуката за начинот за извршување платежни трансакции со странство и со ова упатство. Одредбите за доставување податоци и извештаи се однесуваат и за Народната банка, за платежните трансакции со странство за потребите на органите на државната власт и јавните претпријатија основани од Република Северна Македонија.

Народната банка ги користи доставените податоци за платежните трансакции со странство за статистички цели. Користењето на податоците од страна на Народната банка е во согласност со Законот за државна статистика и Законот за Народната банка на Република Северна Македонија.

14. Банката известува за состојбата и прометот на сметките преку кои ги извршува платежните трансакции со странство. Се известува за состојбата и прометот на сметките во странска валута на банката отворени кај странски даватели на платежни услуги, како и на платежните сметки во странска валута или во денари на нерезиденти отворени кај банки во Република Северна Македонија. Сметките за кои се известува се наведени во прилогот бр. 1 „Преглед на сметките за кои се доставуваат извештаи“ којшто е составен дел на ова упатство и се однесува на пропишаните сметки во Сметковниот план на коишто банката ги евидентира платежните трансакции со странство т.е. приливните и одливните платежни трансакции со странство. Банката ја информира Народната банка доколку евиденцијата на одредени приливни или одливни платежни трансакции со странство ја извршува со употреба на сметки кои не се содржани во прилогот бр. 1 „Преглед на сметките за кои се доставуваат извештаи“, а заради соодветно дополнување на начинот на известување.

15. Банката доставува поединечни податоци за платежните трансакции со странство, согласно со точките 16 и 17 од ова упатство. Се известува согласно расположливите податоци и информации содржани во платните пораки на давателите на платежни услуги на плаќачите, доставените платни налози, информациските системи на банката, како и согласно дополнителните информации од плаќачите или примачите.

16. За приливните платежни трансакции во странска валута извршени со посредство на странски давател на платежни услуги, известува банката која примила парични средства на својата сметка во странска валута кај странски давател на платежни услуги. Се известува согласно расположливите податоци и информации содржани во платната порака, информациските системи на банката и дополнителните информации од примачите резиденти. За приливните платежни трансакции во странска валута или во денари извршени преку домашни даватели на платежни услуги, известува банката на плаќачот нерезидент согласно расположливите податоци и информации содржани во платните налози на плаќачот нерезидент и информациските системи на банките, како и од дополнителните информации од плаќачот нерезидент.

За потребите на известувањето, банката има обврска да ја определи шифрата за целта на плаќањето, односно шифрата на основата од прилогот бр. 2 „Шифри на основите за платежните трансакции со странство“. При определувањето на шифрата на основата, банката ги користи расположливите информации за конкретната трансакција, и тоа:

- описот на плаќањето наведен во платната порака на странскиот давател на платежни услуги или описот на плаќањето и шифрата за целта на плаќањето наведени во налогот за плаќање на плаќачот нерезидент за приливни платежни трансакции извршени преку домашни даватели на платежни услуги;

- информациите со кои располага банката за примачот (дејноста, претходни информации за приливните платежни трансакции на примачот и сл.), како и други информации за примачот или плаќачот.

Доколку врз основа на расположливите информации, банката не може да ја определи шифрата на основата, може да побара дополнителни информации и појаснувања од примачот резидент или од плаќачот нерезидент (за приливните платежни трансакции извршени преку домашни даватели на платежни услуги), во рамки на рокот предвиден за известување. Ако банката не добие повратна информација до рокот за известување, на најдобар можен начин ја определува конкретната шифра на основата на приливната трансакција и за која известува, во рамки на пакетите за известување, во пропишаниот рок. Доколку од дополнителните информации и појаснувања добиени по истекот на рокот за известување банката утврди дека шифрата на основата доставена до Народната банка не соодветствува со видот на трансакцијата, треба дополнително да ја извести Народната банка, со промена на доставените податоци.

За приливните платежни трансакции во противвредност до 5.000 евра банката може да ја употреби шифрата за неопределена основа (950 или 951), доколку од расположливите информации не може да ја определи конкретната шифра на основата.

17. За одливните платежни трансакции во странска валута извршени со посредство на странски давател на платежни услуги, банката известува согласно расположливите податоци и информации содржани во платните налози на плаќачот резидент, информациските системи на банката, како и од дополнителните информации од плаќачот резидент.

За потребите на известувањето, банката има обврска да ја определи шифрата на основата, согласно информациите дадени како опис на плаќањето во платниот налог на плаќачот резидент физичко лице, додека за правните лица банката известува согласно сите информации наведени во платниот налог на плаќачот резидент. Доколку шифрата за целта на плаќањето не е внесена во платниот налог на плаќачот резидент правно лице, неа ја определува банката од расположливите информации содржани во другите елементи на платниот налог, како и од другите информации за плаќачот со коишто располага банката.

Доколку врз основа на расположливите информации банката не може да ја определи шифрата на основата, може да побара дополнителни информации и појаснувања од плаќачот резидент. Ако банката не добие повратна информација до рокот за известување, на најдобар можен начин ја определува конкретната шифра на основата на одливната трансакција, за којашто известува во рамки на пакетите за известување, во пропишаниот рок. Доколку од дополнителните информации и појаснувања добиени по истекот на рокот за известување, банката утврди дека шифрата на основата доставена до Народната банка не соодветствува со видот на трансакцијата, треба дополнително да ја извести Народната банка, со промена на доставените податоци.

За одливните платежни трансакции во странска валута или во денари извршени преку домашните даватели на платежни услуги, известува банката на примачот нерезидент, согласно податоците и информациите содржани во платните пораки на давателот на платежна услуга на плаќачот резидент и податоците од информациските системи на банките.

За одливните платежни трансакции во противвредност до 5.000 евра, банката може да ја употреби шифрата за неопределена основа (950 или 951), доколку од расположливите информации не може да ја определи конкретната шифра на основата.

18. Шифрата на основата определена од банката и доставена до Народната банка за потребите на известувањето е наменета исклучиво за статистички цели, со што банката не ја потврдува веродостојноста на основата ? видот на трансакцијата за режимски, даночни или други законски утврдени цели или намени.

19. Банката ги доставува податоците до Народната банка според датумот на евидентирање на промените на сметките. Состојбите на сметките доставени до Народната банка треба да одговараат на состојбите на сметките во сметководствената евиденција на банката, како и на податоците и информациите за состојбата на средствата и обврските, кои согласно со регулативата за доставување податоци и информации, ѝ се расположливи на Народната банка.

Извештаите се доставуваат на дневна, декадна или на месечна основа, зависно од сметката за која се известува, согласно прилогот бр. 1 „Преглед на сметките за кои се доставуваат извештаи“. Извештаите се доставуваат до Народната банка најдоцна осум работни дена по истекот на периодот за кој се известува.

20. Известувањето се врши во електронска форма и се потпишува со електронски потпис. Промена на веќе доставени податоци за платежна трансакција може да се изврши преку сторно на трансакцијата и доставување нови податоци, со изворен датум на валута, во рамки на електронското известување. Трансакцијата се сторнира со доставување нова трансакција со идентични податоци, со негативен предзнак кај износот на трансакцијата.

Исто така, освен можноста за промена на доставените податоци во електронска форма, банката може да побара промена преку доставување допис во хартиена форма со опис на бараната промена на поединечната трансакција.

Народната банка може да побара од банката или од плаќачот или примачот дополнителни податоци, информации и документација, заради потврдување на доставените податоци.

21. Подетални објаснувања за начинот на доставување на податоците, електронското потпишување, електронскиот формат, како и вградените логички и математички контроли се содржани во „Корисничкото упатство за апликацијата платежни трансакции со странство“.

III.2 Содржина на извештаите и податоците за платежните трансакции со странство кои се доставуваат до Народната банка

22. За сметките за кои се известува се доставуваат податоци за состојбата и остварениот вкупен промет, за сите валути во кои има состојба и/или трансакции во текот на извештајниот период. Овие податоци се доставуваат преку извештајот ИСП - Извештај за состојбата и прометот на сметката (BC 00).

За остварениот промет по сметки банката доставува и податоци за секоја поединечна трансакција. Исклучок е известувањето за прометот на сметките од групата 315, за кои банката известува само за поединечните трансакции во корист на сметките од групата 315, одделно за секоја сметка од оваа група.

За трансакции што ги вршат банките преку Народната банка за кои таа им овозможува пристап до странски платни системи заради вршење на платежни трансакции со странство, банките известуваат во рамки на извештајот ИСП - Извештај за состојбата и прометот на сметката 3112.

23. Извештајот ИСП - Извештај за состојбата и прометот на сметката (BC 00) содржи податоци за следново:

- матичен број на банката;
- датум/период за кој се известува;
- сметка за која се известува;
- шифра на валутата (троцифрена ознака од шифрарникот на валути);
- почетната состојба во валута (износ);
- задолжување на сметката во валута (износ на вкупниот промет за периодот на страната на задолжување);
- одобрување на сметката во валута (износ на вкупниот промет за периодот на страната на одобрувањето);
- крајна состојба во валута (износ).

Износот на почетната состојба на извештајот во валута мора да е идентичен со износот на крајната состојба од претходниот извештај. Износите во извештајот се внесуваат со две децимални места.

24. Заедно со извештајот за состојбата и прометот на сметките (Извештај ИСП – BC 00), банката доставува и податоци за прометот т.е. за сите трансакции со кои се задолжува и се одобрува сметката. Зависно од видот на трансакцијата, се доставуваат следниве видови податоци:

- податоци за приливните платежни трансакции за резидент од нерезидент (BC 60);
- податоци за одливните платежни трансакции од резидент кон нерезидент (BC 70);
- податоци за платежните трансакции со кои се врши пренос на средства помеѓу сметки на резиденти или сметки на нерезиденти (BC 66 / BC 77)

25. Податоците за приливните платежни трансакции (BC 60) имаат различен степен на задолжителност во известувањето, при што ознаката (3) значи задолжителен, а ознаката (H) незадолжителен податок. За приливните платежни трансакции се доставуваат следниве податоци:

- вид на слог – BC 60 (3);
- матичен број на банката којашто известува (3);
- матичен број на примачот (3), според прилогот бр. 6 од ова упатство. Доколку примачот е физичко лице резидент, банката ја впишува шифрата за физички лица резиденти - 1000000. Ако примач кај прекуграничните плаќања е нерезидент, банката ја впишува шифрата за нерезиденти 9000XXX (XXX – шифра на земјата на нерезидентот од шифрарникот на земји којшто е составен дел на ова упатство). Ако примач е самостоен вршител на дејност којшто не е примач како физичко лице, банката го внесува неговиот матичен број од деловниот регистар;
- датум на обработка на трансакцијата (3);
- датум на валута (3);
- сметка и противсметка (сметка од сметковниот план на која е евидентирана трансакцијата) (3);
- на товар/во корист согласно видот на трансакцијата и книжењето на сметка за која се известува (3);
- шифра на видот на плаќање (3) (едноцифрената ознака од Шифрарникот на видот на плаќање според сметките за кои се доставуваат извештаи во прилогот бр. 5 од ова упатство);
- број под кој е евидентирана трансакцијата во банката (3);
- назив на нерезидентот плаќач (H) и шифра на земјата на нерезидентот или на меѓународната организација (независно од земјата од која е пристигнат приливот) од Шифрарникот на земји и меѓународни организации содржан во прилогот бр. 3 од ова упатство (3). Називот на нерезидентот не се доставува доколку нерезидентот плаќач е физичко лице;
- шифра на основата од Шифрарникот на основи содржани во прилогот бр. 2 од ова упатство (3) и опис на трансакцијата (3);
- реден број на спецификацијата на основите (3) и износот во валутата на основите (3);
- вкупниот износ во валута со две децимални места и шифра на валутата од Шифрарникот на валути содржан во прилогот бр. 4 од ова упатство (3);
- ИСО-шифра во согласност со ИСО-стандардот „20022 XML“ (H). Овој податок се внесува доколку е содржан во платната порака на странскиот давател на платежни услуги;
- забелешка (H).

Доколку банката располага со информација дека приливната платежна трансакција за примачот резидент произлегува од побарување врз повеќе основи, поединечно се наведуваат сите основи (на пример: камата и главнина; стока и услуга). Банката наведува повеќе основи и доколку располага со информација дека износот на приливната платежна трансакција е помал од побарувањето, при што се известува за вкупниот износ на побарувањето и износот за кој е намалено тоа побарување (на пример: кај нето-плаќање врз основа на парични дознаки). Износот на намаленото побарување се внесува со негативен предзнак. Вкупниот износ на наплатата врз одделни основи мора да е идентичен со износот во валутата.

26. Податоците за одливните платежни трансакции (BC 70) имаат различен степен на задолжителност во известувањето, при што ознаката (3) значи задолжителен, а ознаката (H) незадолжителен податок. За одливните платежни трансакции се доставуваат следните податоци:

- вид слог – BC 70 (3);

- матичен број на банката којашто известува (3);
- матичен број на плаќачот (3), според прилогот 6 од ова упатство; Доколку плаќачот е физичко лице резидент, банката ја впишува шифрата за физички лица резиденти - 1000000. Ако плаќач кај прекуграничните плаќања е нерезидент, банката ја впишува шифрата за нерезиденти 9000XXX (XXX – шифра на земјата на нерезидентот од Шифрарникот на земји, кој е составен дел на ова упатство). Ако плаќач е самостоен вршител на дејност кој не врши плаќање како физичко лице, банката го внесува неговиот матичен број од деловниот регистар;
- датум на обработка на трансакцијата (3);
- датум на валута (3);
- сметка и противсметка (сметка од сметковниот план на која е евидентирана трансакцијата) (3);
- на товар/во корист согласно видот на трансакцијата и книжењето на сметката за која се известува (3);
- шифра на видот на плаќање (3) (одноцифрената ознака од Шифрарникот на видот на плаќање според сметките за кои се доставуваат извештаи во прилогот 5 од ова упатство);
- број под кој е евидентирана трансакцијата во банката (3);
- назив на нерезидентот примач (Н) и шифра на земјата на нерезидентот или на меѓународната организација (независно од тоа кон која земја се врши плаќањето) од Шифрарникот на земји и меѓународни организации содржан во прилогот број 3 од ова упатство (3). Називот на нерезидентот не се доставува доколку нерезидентот примач е физичко лице;
- шифра на основата од Шифрарникот на основи содржани во прилогот 2 од ова упатство (3) и опис на трансакцијата (3);
- реден број на спецификацијата на основата (3) и износ во валута на основата (3);
- вкупниот износ во валута со две децимални места и шифра на валутата од Шифрарникот на валути содржан во прилогот 4 од ова упатство (3);
- забелешка (Н).

Доколку банката располага со информација дека со одливната платежна трансакција се плаќа обврска врз повеќе основи, поединечно се наведуваат сите основи (на пример: камата и главнина; стока и услуга). Банката наведува повеќе основи и доколку располага со информација дека износот на одливната платежна трансакција е помал од обврската, при што се известува за вкупниот износ на обврската и износот за кој е намалена таа обврска (пример: кај нето-плаќање врз основа на парични дознаки, фактурната вредност на царинскиот документ и добиеното одобрение од нерезидентот со кое е намалена обврската). Износот на намалената обврска се внесува со негативен предзнак. Вкупниот износ на плаќање според основите мора да е идентичен со износот во валутата;

27. Податоците за преносите помеѓу сметки на резиденти или помеѓу сметки на нерезиденти во земјата, врз основа на работи поврзани со платежни трансакции со странство се известуваат на ВС66 или ВС77. Оznakите ВС 66 или ВС 77 се употребуваат во зависност од видот на преносот. ВС 66 се користи за преноси на средства со кои се задолжува сметката, а ВС 77 за преноси со кои се одобрува сметката.

Податоците за преносите помеѓу сметки на резиденти или помеѓу сметки на нерезиденти во земјата, врз основа на работи поврзани со платежни трансакции со странство имаат различен степен на задолжителност во известувањето, при што ознаката (3) значи задолжителен, а ознаката (Н) незадолжителен податок, при што се доставуваат следниве податоци:

- матичен број на банката којашто известува (3);
- матичен број на банката од/на која се врши преносот на средствата (3);
- број под кој е евидентирана трансакцијата во банката (3);

- датум на кој е одобрена, односно задолжена сметката на банката (3);
- матичен број на примачот/плаќачот. За пренос на средства помеѓу сметки на клиенти-те кај иста или друга банка се наведува матичниот број на клиентот, а за интерен или меѓубанкарски пренос се наведува матичниот број на банката (3);
- износ во валута (3) (шифра на валутата од шифрарникот на валути и износот во валута со две децимални места);
- основа на пренос (3) (шифра на основот од шифрарникот на основи),
- противсметка (3) (сметка од сметковниот план на која е евидентирана трансакцијата);
- датум на обработка на трансакцијата (3);
- забелешка (Н).

28. За состојбата и прометот на готовината во странска валута (сметка 3000) се известува збирно, со исклучок на платежните трансакции со странство на правните лица резиденти, за кои се известува поединечно. За задолжување на сметката (на ВС53 - откупена готовина во странска валута и положени на девизни сметки), се доставуваат следниве збирни податоци:

- матичен број на банката којашто известува (3);
- шифра на основата на трансакцијата (3) од Шифрарникот на основи содржани во прилогот 2 од ова упатство. Се известува збирно по валути за откупена готовина во странска валута за денари (основа 220 и 430), положена готовина во странска валута на девизни сметки (основа 420 и 549), замена на старите валути на ЕМУ за евра (основа 660), положена готовина во странска валута за купување општествен капитал (основа 421) и преноси на готовина во странска валута на банката од странство и од земјата (основа 621 и 622);
- износ во валута (3) (шифра на валутата од шифрарникот на валути и износот во валута со две децимални места);
- датум на извештајот (3) (последниот датум од декадата за која се известува);
- забелешка (Н).

За одобрување на сметката (на ВС 54 продадена готовина во странска валута и исплатена од девизни сметки), се доставуваат следниве збирни податоци:

- матичен број на банката којашто известува (3);
- шифра на основ на трансакцијата (3) од Шифрарникот на основи содржани во Прилогот 2 од ова упатство. Се известува збирно по валути за продадена готовина во странска валута за денари (основ 220 и 430), подигната готовина во странска валута од девизни сметки (основ 420 и 549), замена на стари ЕМУ валути за евра (основ 660) и преноси на готовина во странска валута на банката во странство и во земјата (основ 621 и 622);
- износ во валута (3) (шифра на валутата од шифрарникот на валути и износот во валута со две децимални места);
- датум на извештајот (3) (последниот датум од декадата за која се известува);
- забелешка (Н).

За платежните трансакции кои не се наведени во став 2 од оваа точка, се известува поединечно т.е. согласно видот на трансакцијата се доставуваат податоци, како ВС60, ВС70 или ВС66 / ВС77, со кои се задолжува/одобрува сметката 3000. Износите во валути врз сите основи (за збирното и поединечното известување) треба да се идентични со прометот на товар и во корист на сметката 3000 од извештајот ИСП.

29. За откупените странски чекови одобрени на девизните сметки, банката известува збирно (на ВС 55), со доставување на следниве збирни податоци за сметката 3010:

- матичен број на банката којашто известува (3);
- шифра на основата на трансакцијата (3) од Шифрарникот на основи содржани во прилогот бр. 2 од ова упатство. Се известува збирно, по валути, и тоа: за откупени чекови за денари (основи 220 и 430), за одобрено на девизни сметки (основи 420, 320 и 549) и прено-

си на чекови т.е. чекови пратени на наплата во странство и наплати на чекови на товар на приемот покритија (основа 620);

- износ во валута (З) (шифра на валутата од шифрарникот на валути и износот во валута со две децимални места);
- датум на извештајот (З) (последниот датум од декадата за која се известува);
- забелешка (Н).

За приливните трансакции на резиденти правни лица евидентирани преку оваа сметка се известува поединечно со доставување на ВС 60. Износите во валути врз сите основи (за збирното и поединечното известување) треба да се идентични со прометот на товар и во корист на сметката 3010 од извештајот ИСП.

30. За платежните трансакции со странство извршени преку денарски нерезидентни сметки во износ на поединечни трансакции помали од 100.000,00 денари може да се известува и збирно. Во тој случај, заедно со извештајот ИСП за сметките од групата 808, се доставуваат и поединечни збирни податоци (ВС 56) за прометот на товар и во корист на сметките од групата 808. Збирно на ВС 56 се известува за трансакции со иста основа и исто сметководствено евидентирање, со следниве податоци:

- матичен број на банката којашто известува (З);
- датум на извештајот (З) (последниот датум од декадата за која се известува);
- основа на трансакцијата (З) (шифра на основата од шифрарникот на основи);
- износ во денари (З), на сите трансакции коишто имаат иста основа и исто книжење (износ во денари со две децимални места);
- противсметка (З) (сметка од сметковниот план на која се евидентирани сродните трансакции);
- забелешка (Н).

III.3 Известување од платежни институции, институции за електронски пари и штедилници за платежните трансакции со странство

31. За платежните трансакции со странство на платежните институции, институциите за електронски пари и штедилниците, коишто се извршуваат преку банки даватели на платежни услуги во земјата, се известува во рамки на делот III.1 и III.2 од ова упатство. Народната банка ќе ги следи нивните платежни трансакции и согласно обемот и видот на платежни услуги коишто ги извршуваат, може да побара доставување дополнителни податоци, во рамки на тековните известувања или да воспостави посебен систем на известување.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

32. Со денот на примената на ова упатство престанува да важи Упатството за начинот за вршење на платниот промет со странство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 141/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 41/19, 38/20, 7/21, 74/22, 271/24 и 94/25).

33. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе се применува од 5 октомври 2025 година.

У бр. 02-17777/1
20 мај 2025 година
Скопје

Гувернер
д-р Анита Ангеловска-Бежоска, с.р.

ПРЕГЛЕД НА СМЕТКИ ЗА КОИ СЕ ДОСТАВУВААТ ИЗВЕШТАИ

Број на сметка	Динамика на доставување извештаи	Почетна состојба	Промет на товар	Промет во корист	Крајна состојба
3000	Декадно	x	x	x	x
3010	Декадно	x	x	x	x
3100	Дневно	x	x	x	x
3101	Дневно	x	x	x	x
3102	Дневно	x	x	x	x
3112*	Дневно	x	x	x	x
3150	Месечно	x		x	x
3151	Месечно	x		x	x
3154	Месечно	x		x	x
7080	Декадно	x	x	x	x
7081	Декадно	x	x	x	x
7082	Декадно	x	x	x	x
7085	Декадно	x	x	x	x
7087	Декадно	x	x	x	x
8080	Декадно	x	x	x	x
8081	Декадно	x	x	x	x
8082	Декадно	x	x	x	x
8085	Декадно	x	x	x	x
8087	Декадно	x	x	x	x

* Банките известуваат за трансакциите што ги вршат преку Народната банка за кои таа им овозможува пристап до странски платни системи заради вршење платежни трансакции со странство.

ШИФРИ НА ОСНОВИ ЗА ПЛАТЕЖНИ ТРАНСАКЦИИ СО СТРАНСТВО

ТРАНСАКЦИИ ПОМЕЃУ РЕЗИДЕНТИ И НЕРЕЗИДЕНТИ		
А. ТЕКОВНИ ТРАНСАКЦИИ		
СТОКИ		
Шифри	Прилив	Одлив
112	Извоз на стоки: наплата за извоз на стока. <i>За наплата на извоз на стока за кој е склучен писмен договор за кредит со рок на наплата подолг од една година (предмет на поединечно известување согласно со Одлуката за начинот, формата и роковите за поднесување извештаи за кредитните работи склучени со нерезиденти) види Капитални трансакции – Останати вложувања - заеми, кредити и финансиски закуп. За продадената стока во рамките на работите на посредување види Други деловни услуги.</i>	Увоз на стоки: плаќања за увоз на стока. <i>За плаќање на увоз на стока за кој е склучен писмен договор за кредит со рок на плаќање подолг од една година (предмет на поединечно известување согласно со Одлуката за начинот, формата и роковите за поднесување извештаи за кредитните работи склучени со нерезиденти) види Капитални трансакции – Останати вложувања - заеми, кредити и финансиски закуп. За купената стока во рамките на работите на посредување види Други деловни услуги.</i>
540	Аванси при извоз на стоки: однапред наплатен извоз на стока. <i>За однапред наплатен извоз на стока којшто ќе се изврши во рок подолг од една година и за кој е склучен писмен договор за кредит (предмет на поединечно известување согласно со Одлуката за начинот, формата и роковите за поднесување извештаи за кредитните работи склучени со нерезиденти) види Капитални трансакции – Останати вложувања - заеми, кредити и финансиски закуп.</i>	Аванси за увоз на стоки: однапред платен увоз на стока. <i>За однапред платен увоз на стока којшто ќе се изврши во рок подолг од една година и за кој е склучен писмен договор за кредит (предмет на поединечно известување согласно со Одлуката за начинот, формата и роковите за поднесување извештаи за кредитните работи склучени со нерезиденти) види Капитални трансакции – Останати вложувања - заеми, кредити и финансиски закуп.</i>
120	Извоз на стоки без царинска декларација: наплата за извоз на стоки за кои при извозот не е изготвена царинска декларација, независно од тоа дали наплатата е извршена пред или по набавката на стоките (книги, стручна литература и друго).	Увоз на стоки без царинска декларација: плаќање за увоз на стоки за кои при увозот не е изготвена царинска декларација, независно од тоа дали плаќањето е извршено пред или по набавката на стоките (книги, стручна литература и друго).
130	Одобрување: разлика помеѓу наплатата и фактурната вредност на извезената стока врз основа на одобрение/задолжение од нерезидент/резидент – поголема наплата.	Одобрување: разлика помеѓу плаќањето и фактурната вредност на увезената стока врз основа на одобрение/задолжение од нерезидент/резидент – помало плаќање.

131	Задолжување: разлика помеѓу наплатата и фактурната вредност на извезената стока врз основа на задолжение/одобрение од нерезидент/резидент – помала наплата.	Задолжување: разлика помеѓу плаќањето и фактурната вредност на увезената стока врз основа на задолжение/одобрение од нерезидент/резидент – поголемо плаќање.
Работи на посредување во трговија со стоки		
640	Работи на посредување со стоки: наплата во рамките на работите на посредување. Посредувањето е определено како купување стока, којашто домашниот посредник ја купува од нерезидент и повторно му ја продава на друг нерезидент. <i>За провизија во рамките на работите на посредување види Посредничка провизија при работи на посредување - стоки.</i>	Работи на посредување со стоки: плаќање во рамките на работите на посредување со стоки. Посредувањето е определено како купување стока, којашто домашниот посредник ја купува од нерезидент и повторно му ја продава на друг нерезидент.
290	Посредничка провизија при работи на посредување - стоки	
УСЛУГИ		
Облагородување и поправки		
264	Услуги за облагородување стоки: индустриска доработка, преработка и обработка на стоки.	Услуги за облагородување стоки: индустриска доработка, преработка и обработка на стоки.
267	Услуги за поправка: сите услуги за поправка извршени во земјата со ЕЦД. <i>Исклучок: 1. поправките коишто ги извршуваат градежни и монтажни претпријатија – види Инвестициски работи - изградба и монтажа; 2. поправката на компјутерската опрема – види Компјутерски и информативни услуги; 3. одржување опрема на аеродроми – види Воздушен сообраќај останато.</i>	Услуги за поправка: сите услуги за поправка извршени во странство со ЕЦД. <i>Исклучок: 1. поправките коишто ги извршуваат градежни и монтажни претпријатија – види Инвестициски работи - изградба и монтажа, 2. поправката на компјутерската опрема – види Компјутерски и информативни услуги; 3. одржување опрема на аеродроми – види Воздушен сообраќај останато.</i>
ТРАНСПОРТ*		
Воден сообраќај		
200	- Превоз на стоки	- Превоз на стоки
201	- Превоз на патници	- Превоз на патници

202	- Закуп со екипаж	- Закуп со екипаж
203	- Останато	- Останато
Воздушен сообраќај		
210	- Превоз на стоки	- Превоз на стоки
211	- Превоз на патници	- Превоз на патници
212	- Закуп со екипаж	- Закуп со екипаж
213	- Останато	- Останато
Железнички сообраќај		
205	- Превоз на стоки	- Превоз на стоки
206	- Превоз на патници	- Превоз на патници
207	- Закуп со екипаж	- Закуп со екипаж
208	- Останато	- Останато
Патен сообраќај		
215	- Превоз на стоки	- Превоз на стоки
216	- Превоз на патници	- Превоз на патници
217	- Закуп со екипаж	- Закуп со екипаж
218	- Останато	- Останато
	*Превоз на патници: превоз на нерезиденти во меѓународен промет со домашни транспортни средства, вклучително и другите трошоци коишто настануваат при превоз на патници, на пр. трошоците за вишок багаж, храна и пијалаци на превозните средства. <i>За превоз на нерезиденти со домашни превозни средства во Република Северна Македонија види - Патување.</i>	*Превоз на патници: превоз на резиденти во домашниот и меѓународниот промет со странски транспортни средства, вклучително и другите трошоци коишто настануваат при превоз на патници на пр. трошоците за вишок багаж, храна и пијалаци на превозните средства.
	*Превоз на стоки: превоз на стоки и трошоци за утовар и истовар ако во договорот помеѓу сопственикот на стоката и превозникот е договорено овие услуги да ги изврши превозникот.	*Превоз на стоки: превоз на стоки и трошоци за утовар и истовар, ако во договорот помеѓу сопственикот на стоката и превозникот е договорено овие услуги да ги изврши превозникот.
	*Закуп со екипаж: вклучен закуп на возила со екипаж за одреден период. <i>За финансиски закуп на возила види - Капитални трансакции - Останати вложувања.</i>	*Закуп со екипаж: вклучен закуп на возила со екипаж за одреден период. <i>За финансиски закуп на возила види - Капитални трансакции - Останати вложувања.</i>

	*Останато: сите видови услуги на аеродроми и други терминалски линии: карго, утовар, истовар, чување и складирање, паркирање, одржување и чистење на транспортната опрема, влечење возила, со вклучени провизии и маржи на агентите за извршените услуги за превоз на стоки и патници. <i>За останато складирање стока види Други деловно-технички услуги.</i>	*Останато: сите видови услуги на аеродроми и други терминалски линии: карго, утовар, истовар, чување и складирање, паркирање, одржување и чистење на транспортната опрема, влечење возила, со вклучени провизии и маржи на агентите за извршените услуги за превоз на стоки и патници. <i>За останато складирање стока види Други деловно-технички услуги.</i>
Останат транспорт		
219	Транспорт на нафта и гас по цевковод.	Транспорт на нафта и гас по цевковод.
289	Услуги (трошоци) за пренос на електрична енергија преку домашната преносна мрежа.	Услуги (трошоци) за пренос на електрична енергија преку странски преносни мрежи.
260	Шпедитерски услуги.	Шпедитерски услуги.
276	Други услуги поврзани со транспорт: патарини, транзитни такси, такси за прелет.	Други услуги поврзани со транспорт: експлоатациони трошоци, патарини, транзитни такси, такси за прелет.
ПАТУВАЊЕ		
220	Откуп на готовина во странска валута и чекови од нерезиденти коишто престојуваат во Република Северна Македонија; продадени бонови за патарина и гориво; <i>За откуп на готовина во странска валута и чекови од резиденти види Трансакции помеѓу резиденти и неутрални трансакции.</i>	Ретрансфер: продадена готовина во странска валута и чекови на нерезиденти коишто престојуваат во Република Северна Македонија; <i>За продажба на готовина во странска валута и чекови на резиденти види Трансакции помеѓу резиденти и неутрални трансакции.</i>
221		Плаќање во странство за продадени чекови на странски издавачи.
225		Службени патувања во странство: подигната готовина во странска валута и чекови за плаќање трошоци во деловни цели; како и плаќања во странство со деловни парични картички. <i>За експлоатационите трошоци види Останат транспорт.</i>
226	Туризам: дознаки во корист на туристички организации, туристички агенции, хотели, други сместувачки и угостителски објекти.	Туризам: дознаки во корист на странски туристички организации, туристички агенции, хотели, други сместувачки и угостителски објекти.

222	Играчница: положена готовина во странска валута и чекови од игри на среќа.	Играчници: подигната готовина во странска валута за потребите на приредувачот на игри на среќа.
227	Останато: продажба на стоки и услуги на туристи кои престојуваат во Република Северна Македонија наплатени со чекови, парични картички, како и подигната готовина во денари од сметките на нерезидентите во денари (сметка 808); ловни и риболовни дозволи.	Останато: купување странска стока и плаќање услуги од страна на резиденти со патнички чекови и парични картички при патување во странство.
228	Здравствени услуги: лекување на нерезиденти во домашни здравствени установи и трошоци за болничко сместување.	Здравствени услуги: лекување на резиденти во странски здравствени установи и трошоци за болничко сместување.
229	Школување: целокупните трошоци за школување, стипендии и школарини, трошоци за специјализација на нерезиденти во Република Северна Македонија.	Школување: целокупните трошоци за школување, стипендии и школарини, трошоци за специјализација на резиденти во странство.
КОМУНИКАЦИСКИ УСЛУГИ		
230	Телекомуникации: пренос на звук, пренос на информации по телефон или телекс, телеграми, кабелски или сателитски пренос, вклучително и претплатите за гледање сателитска програма, закуп на сателити, електронска пошта.	Телекомуникации: пренос на звук, пренос на информации по телефон или телекс, телеграми, кабелски или сателитски пренос, вклучително и претплатите за гледање сателитска програма, закуп на сателити, електронска пошта.
231	Поштенски услуги: достава на пошта, курирски услуги.	Поштенски услуги: достава на пошта, курирски услуги.
ИНВЕСТИЦИСКИ РАБОТИ, ИЗГРАДБА И МОНТАЖА		
233	Изведуваче инвестициски работи во земјата: наплати од странство врз основа на изведуваче инвестициски работи во земјата коишто ги изведуваат нерезиденти.	
234	Услуги за изградба и монтажа: вклучувајќи ги и извезените стоки, коишто согласно со договорот во ЕЦД се декларирани како извоз врз основа на инвестициски работи во странство, ако работите се пократки од една година.	Услуги за изградба и монтажа: вклучувајќи ги и увезените стоки, коишто согласно со договорот во ЕЦД се декларирани како увоз врз основа на инвестициски работи во земјата, ако работите се пократки од една година.

235		Инвестициски работи во странство: плаќања кон странство врз основа на изведување на инвестициски работи коишто имаат долгорочно значење.
236	Аванси врз основа на изведување инвестициски работи во странство ако инвестициските работи се од долгорочно значење: аванси односно приливи врз основа на привремени ситуации и пресметки. <i>За наплата на добивка од извршени инвестициски работи види Доход од капитал.</i>	Изведување на инвестициски работи во земјата: плаќања кон странство врз основа на изведување на инвестициски работи коишто ги изведуваат нерезиденти, вклучувајќи ги и авансите плаќања.
ОСИГУРУВАЊЕ		
238	Осигурување - премија.	Осигурување - премија.
239	Осигурување - надомест на штета: склучувач на осигурувањето кај странски осигурувач и корисник е резидент.	Осигурување - надомест на штета: склучувач на осигурувањето кај домашен осигурувач и корисник е нерезидент.
240	Осигурување - надомест на штета: склучувач на осигурувањето кај странски осигурувач е нерезидент, а корисникот е резидент.	Осигурување - надомест на штета: склучувач на осигурувањето кај домашен осигурувач е резидент, а корисникот е нерезидент.
241	Осигурување - провизија.	Осигурување - провизија.
242	Реосигурување - премија.	Реосигурување - премија.
243	Реосигурување - надомест на штета.	Реосигурување - надомест на штета.
244	Реосигурување - провизија.	Реосигурување - провизија.
ФИНАНСИСКИ УСЛУГИ		
245	Провизии и трошоци во банкарското работење: посредување при вршење на платниот промет со странство и кредитно посредување, вклучително и трошоци за гаранции.	Провизии и трошоци во банкарското работење: посредување при вршење на платниот промет со странство и кредитно посредување, вклучително и трошоци за гаранции.
246	Провизии за друго финансиско посредување: посредување при издавање, воведување и тргување со хартии од вредност, водење старателски сметки, како и други помошни работи поврзани со финансиското посредување.	Провизии за друго финансиско посредување: посредување при издавање, воведување и тргување со хартии од вредност, како и други помошни работи поврзани со финансиското посредување.
КОМПЈУТЕРСКИ И ИНФОРМАЦИСКИ УСЛУГИ		

250	Компјутерски услуги: обработка на податоци, изработка на компјутерски програми, преземање апликативни решенија – софтвер од интернет, советувања од областа на компјутеризацијата, поправка и одржување на компјутерската опрема, како и наплата на надоместок за употреба и продажба на права на интелектуална сопственост од компјутерски услуги.	Компјутерски услуги: обработка на податоци, изработка на компјутерски програми, преземање апликативни решенија – софтвер од интернет, советувања од областа на компјутеризацијата, поправка и одржување на компјутерската опрема, како и плаќање надоместок за употреба и купување права на интелектуална сопственост од компјутерски услуги.
251	Услуги на новински агенции: провизии за вести, фотографии, статии.	Услуги на новински агенции: провизии за вести, фотографии, статии.
252	Останати информациски услуги: услуги поврзани со бази на податоци, како складирање и објавување податоци; портали за интернет-пребарување; поединечна претплата на весници и списанија (преку е-пошта, електронски пренос или на друг начин).	Останати информациски услуги: услуги поврзани со бази на податоци, како складирање и објавување податоци; портали за интернет-пребарување; поединечна претплата на весници и списанија (преку е-пошта, електронски пренос или на друг начин).
ПРАВА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ		
255	Лиценци, патенти, трговски марки, франшиза и други авторски права: наплата на надоместок: за употреба на франшизи, трговски марки и патенти; и за репродукција и/или дистрибуција на правата на интелектуална сопственост. <i>За продажба на франшиза и трговски марки види Капитални трансакции - стекнување непроизводни, нефинансиски средства.</i>	Лиценци, патенти, трговски марки, франшиза и други авторски права: плаќање на надоместок: за употреба на франшизи, трговски марки и патенти; и за репродукција и/или дистрибуција на правата на интелектуална сопственост. <i>За купување франшиза и трговски марки види Капитални трансакции - стекнување непроизводни, нефинансиски средства.</i>
ДРУГИ ДЕЛОВНИ УСЛУГИ		
Посредување и други услуги поврзани со трговија		
641	Работи на посредување со услуги: наплата во рамките на работите на посредување со услуги. Посредувањето со услуги е определено како услуга којашто домашниот посредник ја обезбедува од нерезидент и му ја дава (обезбедува) на друг нерезидент. <i>За провизија во рамките на работите на посредување со услуги види Посредничка провизија при работи на посредување - услуги.</i>	Работи на посредување со услуги: плаќање во рамките на работите на посредување со услуги. Посредувањето со услуги е определено како услуга којашто домашниот посредник ја обезбедува од нерезидент и му ја дава (обезбедува) на друг нерезидент.

291	Посредничка провизија при работи на посредување - услуги.	
263	Останати услуги поврзани со трговија: провизии за посредници и застапници во трговската размена на стоки и услуги со нерезиденти.	Останати услуги поврзани со трговија: провизии за посредници и застапници во трговската размена на стоки и услуги со нерезиденти.
Оперативен лизинг		
265	Оперативен лизинг на опрема: сите видови оперативен лизинг на опрема (машини, компјутери и друга опрема); оперативен лизинг на транспортни средства без екипаж. <i>За финансиски лизинг види Капитални трансакции - Останати вложувања.</i>	Оперативен лизинг на опрема: сите видови оперативен лизинг на опрема (машини, компјутери и друга опрема); оперативен лизинг на транспортни средства без екипаж. <i>За финансиски лизинг види Капитални трансакции - Останати вложувања.</i>
Други деловни, професионални и технички услуги		
266	Истражување и развој: научни истражувања, лабораториски и други услуги, проекти и елаборати; наплата на надоместок од продажба на права на интелектуална сопственост.	Истражување и развој: научни истражувања, лабораториски и други услуги, проекти и елаборати; плаќање надоместок од купување права на интелектуална сопственост.
269	Правни услуги: правни услуги и котизации за семинари.	Правни услуги: правни услуги и котизации за семинари.
253	Сметководствени услуги: сметководствени услуги, ревизии, консултантски услуги и котизации за семинари.	Сметководствени услуги: сметководствени услуги, ревизии, консултантски услуги и котизации за семинари.
254	Деловно-раководни услуги: деловно-раководни услуги, ревизии, услуги поврзани со односи со јавноста, консултантски услуги, котизации за деловни семинари.	Деловно-раководни услуги: деловно-раководни услуги, ревизии, услуги поврзани со односи со јавноста, консултантски услуги, котизации за деловни семинари.
262	Пропаганда и истражување на пазарот: анкетирање на јавното мислење, огласување во медиуми, саемски приредби, промоција на производи во странство, трошоци за учество на тендер.	Пропаганда и истражување на пазарот: анкетирање на јавното мислење, огласување во медиуми, саемски приредби, промоција на производи во странство, трошоци за учество на тендер.
273	Архитектонски услуги.	Архитектонски услуги.
256	Инженерски услуги.	Инженерски услуги.

257	Научни и други технички услуги: спроведување прашалници и анкети, картографија, тестирање производи и сертифицирање.	Научни и други технички услуги: спроведување прашалници и анкети, картографија, тестирање производи и сертифицирање.
274	Земјоделски и рударски услуги, третман на отпад и заштита на средината.	Земјоделски и рударски услуги, третман на отпад и заштита на средината.
277	Складирање во магацински простории. <i>За складирање на аеродроми и други терминалски линии види Транспорт - останато.</i>	Складирање во магацински простории. <i>За складирање на аеродроми и други терминалски линии види Транспорт - останато.</i>
261	Квалитативен и квантитативен прием на стоки: контрола на квалитетот и квантитетот при прием на стока, техничко тестирање на стоката, анализа и издавање сертификат.	Квалитативен и квантитативен прием на стоки: контрола на квалитетот и квантитетот при прием на стоката, техничко тестирање стока, анализа и издавање сертификат.
275	Наплата на наемнина за закуп на простории.	Плаќање наемнина за закуп на простории.
278	Други услуги: превод и толкување, фотографски услуги, услуги за чистење, комунални услуги и сл.	Други услуги: превод и толкување, фотографски услуги, услуги за чистење, комунални услуги и сл.
279	Намалување на побарување од нерезидент врз основа на дадени услуги (дисконт).	Намалување на обврска кон нерезидент врз основа на примени услуги (дисконт).
ЛИЧНИ, КУЛТУРНИ И РЕКРЕАТИВНИ УСЛУГИ		
271	Аудиовизуелни услуги: наплата на надоместок за употреба и продажба на права на интелектуална сопственост од филмска и видеодејност, радио и телевизија; преземање аудио и видеозаписи од интернет.	Аудиовизуелни услуги: плаќање надоместок за употреба и купување права на интелектуална сопственост од филмска и видеодејност, радио и телевизија; преземање аудио и видеозаписи од интернет.
270	Култура, спорт и рекреација: услуги на музеи, книжарници, оркестри, други културни и спортски дејности; котизации и членарини за културни и спортски организации.	Култура, спорт и рекреација: услуги на музеи, книжарници, оркестри, други културни и спортски дејности; котизации и членарини за културни и спортски организации.
272	Хонорари на лекари, предавачи за извршените услуги.	Хонорари на лекари, предавачи за извршените услуги.
ВЛАДИНИ УСЛУГИ		

280	Странски амбасади, конзулати, воени и одбранбени организации, мировни сили: стоки и услуги набавени за потребите на овие институции во Република Северна Македонија; лични трошоци на дипломатите и конзуларниот персонал и членовите на нивните семејства во Република Северна Македонија.	Амбасади, конзулати, воени и одбранбени организации, мировни сили на Република Северна Македонија: стоки и услуги набавени за потребите на овие институции во странство; лични трошоци на дипломатите, конзуларниот персонал и членовите на нивните семејства во странство. Платени конзуларни такси (визи и други трошоци) на странски амбасади и конзулати.
281	Приходи на домашни амбасади и конзулати.	
282	Заеднички воени аранжмани и мировни сили: приходи од вакви аранжмани.	Заеднички воени аранжмани и мировни сили: расходи од вакви аранжмани.
ДОХОД		
ДОХОД ОД ДЕЛО		
310	Плати и други видови надоместоци: бруто-плата на вработени резиденти во странски дипломатски и други претставништва и меѓународни организации; на сезонски работници вработени во странство за извршување работи пократки од шест месеци; на дневните мигранти на работа во странство.	Плати и други видови надоместоци: бруто-плата на вработени нерезиденти во домашни дипломатски и други претставништва во странство; на сезонски работници вработени во Република Северна Македонија за извршување работи пократки од шест месеци; на дневните мигранти на работа во Република Северна Македонија.
ДОХОД ОД КАПИТАЛ		
Доход од вложување во сопственички хартии од вредност, односно удели во капиталот на странското друштво		
330	Дивиденди од странски сопственички хартии од вредност и други исплатени добивки од удел во капиталот на странското друштво, коишто имаат третман на директна инвестиција на резидентот во странство трансфер на добивката.	Дивиденди од домашни сопственички хартии од вредност и други исплатени добивки од удел во капиталот на домашното друштво, коишто имаат третман на директна инвестиција на нерезидент во Република Северна Македонија: трансфер на добивката.

333	Дивиденди од странски сопственички хартии од вредност и други исплатени добивки од удел во капиталот на странското друштво коишто имаат третман на портфолио инвестиција на резидентот во странство: трансфер на добивката.	Дивиденди од домашни сопственички хартии од вредност и други исплатени добивки од удел во капиталот на домашното друштво коишто имаат третман на портфолио инвестиција на нерезидентот во Република Северна Македонија: трансфер на добивката.
334	Доход од вложување на резидентите во удели на странски инвестициски фондови.	Доход од вложување на нерезидентите во удели на домашни инвестициски фондови.
Доход од вложување во должнички хартии од вредност		
331	Наплатена камата од вложување во странски должнички хартии од вредност.	Платена камата од вложување во домашни должнички хартии од вредност.
Доход од вложување во други облици на капитал		
340	Доход од недвижности во странство.	Доход од недвижности во Република Северна Македонија.
350	Наплатена камата за среднорочни и долгорочни кредити одобрени на нерезиденти, вклучително и камата за финансиски лизинг.	Платена камата за користени среднорочни и долгорочни кредити одобрени од нерезиденти, вклучително и камата за финансиски лизинг.
351	Наплатена камата за краткорочни кредити одобрени на нерезиденти, вклучително и камата на финансиски лизинг.	Платена камата за користени краткорочни кредити одобрени од нерезиденти, вклучително и камата на финансиски лизинг.
352	Наплатена камата на депозити, вклучително и камата на тековни сметки.	Платена камата на депозити, вклучително и камата на тековни сметки.
346	Други трошоци врз основа на одобрени кредити на нерезиденти: трошоци за неискористени средства - commitment fee.	Други трошоци врз основа на користени кредити од нерезиденти: трошоци за неискористени средства - commitment fee.
353	Наплата на казнена камата.	Платена на казнена камата.
ТЕКОВНИ ТРАНСФЕРИ		

400	Официјални трансфери: помош и подарок од странски влади и меѓународни организации на државна институција (сектор – држава).	Официјални трансфери: помош и подарок на странски влади и меѓународни организации од државна институција (сектор – држава); придонеси за членство на Република Северна Македонија во меѓународни организации.
404	Даноци од доход и имот, такси, други јавни давачки и камати за нивно ненавремено плаќање. <i>За данок на наследство и на подарок на капитално добро види Капитален трансфер.</i>	Даноци од доход и имот, такси, други јавни давачки и камати за нивно ненавремено плаќање. <i>За данок на наследство и на подарок на капитално добро види Капитален трансфер.</i>
403	Судски и царински депозити, кауции и казни.	Судски и царински депозити, кауции и казни.
441	Поврат на странски даноци платени од резиденти во странство.	Поврат на даноци и други јавни давачки платени од нерезиденти во Република Северна Македонија.
442	Донации во корист на резиденти – регионални центри: бруто-вредност на донација.	Пренос на примени донации од страна на резидент – регионален центар на нерезидент корисник на донацијата.
410	Лични тековни трансфери: трансфери од иселеници и работници кои престојуваат во странство во корист на резиденти физички лица во Република Северна Македонија.	Лични тековни трансфери: трансфери од резиденти физички лица во корист на нерезиденти физички лица.
440	Останати тековни трансфери во корист на резиденти: помош и подарок, награди, наследства, мираз, алиментации, издршки, добивки од игри на среќа, спонзорство на спортски и културни манифестации и сл., придонеси за членство во верски, хуманитарни, научни и културни организации и други видови трансфери.	Останати тековни трансфери во корист на нерезиденти: помош и подарок, награди, наследства, мираз, алиментации, издршки, добивки од игри на среќа, спонзорство на спортски и културни манифестации и сл., придонеси за членство во верски, хуманитарни, научни и културни организации и други видови трансфери.
320	Пензии, инвалиднини и други социјални примања.	Пензии, инвалиднини и други социјални примања.
Б. КАПИТАЛНИ ТРАНСАКЦИИ		
КАПИТАЛНИ ТРАНСФЕРИ		
501	Трансфери од нерезиденти за стекнување опрема и други основни средства за однапред дефинирани инвестициски проекти.	Трансфери кон нерезиденти за опрема и други основни средства за однапред дефинирани инвестициски проекти.

504	Данок на наследство и на подарок на капитално добро.	Данок на наследство и на подарок на капитално добро.
507	Останати капитални трансфери од нерезиденти за надомест при штети, непокриени со полиса за осигурување; завештание.	Останати капитални трансфери кон нерезиденти за надомест при штети, непокриени со полиса за осигурување; завештание.
502	Трансфери од мигранти и други капитални трансфери: пренос на средства поврзани со миграција на поединци во Република Северна Македонија.	Трансфери на мигранти и други капитални трансфери: пренос на средства поврзани со миграција на поединци од Република Северна Македонија.
503	Пренос помеѓу сметките на физички лица поради промена на статусот од резидент во нерезидент и обратно.	Пренос помеѓу сметките на физички лица поради промена на статусот од резидент во нерезидент и обратно.
СТЕКНУВАЊЕ НЕФИНАНСИСКИ – НЕПРОИЗВОДНИ СРЕДСТВА		
505	Продажба на права на интелектуална сопственост – продажба на франшизи и трговски марки.	Купување права на интелектуална сопственост – купување франшизи и трговски марки.
506	Продажба на недвижности на странски дипломатски претставништва во Република Северна Македонија и од домашни дипломатски претставништва во странство: <i>За продажбата на недвижности на други нерезиденти види Капитални трансакции - вложување во недвижности.</i>	Купување недвижности на домашни дипломатски претставништва во странство и од странски дипломатски претставништва во Република Северна Македонија: <i>За купување недвижности од други нерезиденти види Капитални трансакции - вложување во недвижности.</i>
ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ		
Вложување на нерезиденти во Република Северна Македонија		
510	Основачки влог, зголемување на основната главнина на друштвото вклучувајќи и нова емисија на акции.	Пренос од остаток на ликвидациска маса.
511	Наплата од продадени акции или удели поседувани од резидент во домашно друштво, на нерезидент: наплатата од нерезидентот ја прима резидентот сопственик на акцијата/уделот.	Повлекување капитал: плаќање врз основа на продажба на акции и удели поседувани од нерезидент во домашно друштвото. <i>За дивиденди и други платени добивки од учество во капитал види Тековни трансакции - Доход од капитал.</i>
516	Покривање загуба во домашно друштво.	
Вложување на резиденти во странство		

515	Повлекување капитал: наплати врз основа на продажба на акции и удели поседувани од резидент во странско друштвото, на нерезидент. <i>За дивиденди и други исплатени добивки од учество во капитал види Тековни трансакции - Доход од капитал.</i>	Вложување во акции и удели на странски друштва, како и други облици на зголемување на учеството на резидентот во капиталот на странското друштво.
516		Покривање загуба во претпријатие.
Вложување во недвижности		
518	Продажба на недвижност во Република Северна Македонија на нерезидент согласно со важечките законски прописи. <i>За продажба на недвижности на странски дипломатски претставништва види Капитални трансакции - Продажба на непроизводни, нефинансиски средства.</i>	Купување недвижност во Република Северна Македонија во сопственост на нерезидент согласно со важечките законски прописи. <i>За купување на недвижности на странски дипломатски претставништва види Капитални трансакции - Стекнување непроизводни, нефинансиски средства.</i>
519	Продажба на недвижности во странство во сопственост на резидент согласно со важечките законски прописи.	Купување недвижности во странство во сопственост на резидент согласно со важечките законски прописи.
ПОРТФОЛИО-ИНВЕСТИЦИИ		
Вложување во сопственички хартии од вредност		
513	Продажба на домашни сопственички хартии од вредност на нерезидент. <i>За удели види Останат капитал - Вложување во удели во нефинансиски друштва.</i>	Купување домашни сопственички хартии од вредност во сопственост на нерезидент. <i>За удели види Останат капитал - Вложување во удели во нефинансиски друштва.</i>
514	Продажба на странски сопственички хартии од вредност во сопственост на резидент. <i>За удели види Останат капитал - Вложување во удели во нефинансиски друштва.</i>	Купување странски сопственички хартии од вредност од нерезидент. <i>За удели види Останат капитал - Вложување во удели во нефинансиски друштва.</i>
Останат капитал - Вложување во удели во нефинансиски друштва		
543	Вложување во удели во домашни друштва со учество на нерезидентот во капиталот под 10%.	Повлекување удели во домашни друштва со учество на нерезидентот во капиталот под 10%.
544	Повлекување удели на резидент во капиталот на странско друштво (учество под 10%).	Вложување во удели во странски друштва со учество во капиталот под 10%.

Вложување во должнички хартии од вредност		
520	Продажба на домашни должнички хартии од вредност на нерезидент.	Купување домашни должнички хартии од вредност во сопственост на нерезидент, вклучително и главнина.
521	Продажба на странски должнички хартии од вредност во сопственост на резидент, вклучително и главнина. <i>За камати од вложување во должнички хартии од вредност види Тековни трансакции – Доход од капитал.</i>	Купување странски должнички хартии од нерезидент. <i>За камати од вложување во должнички хартии од вредност види Тековни трансакции – Доход од капитал.</i>
Вложување во удели на инвестициски фондови		
560	Вложување во удели на домашен инвестициски фонд од страна на нерезиденти.	Повлекување на уделите на нерезидентите од домашните инвестициски фондови
561	Повлекување на уделите на резидентите од странски инвестициски фонд.	Вложување во удели на странски инвестициски фондови од страна на резиденти
Вложување во финансиски деривативи		
570	Продажба на финансиски деривати издадени од резиденти на нерезиденти.	Купување финансиски деривати издадени од резиденти во сопственост на нерезиденти.
571	Продажба на финансиски деривати издадени од нерезиденти во сопственост на резиденти.	Купување финансиски деривати издадени од нерезиденти од страна на резиденти.
ОСТАНАТИ ВЛОЖУВАЊА		
Заеми, кредити и финансиски лизинг		
545	Користење среднорочни и долгорочни кредити од нерезиденти (над една година).	Отплата на користени среднорочни и долгорочни кредити земени од нерезиденти, вклучително и финансиски лизинг (над една година) - главнина.*
546	Користење краткорочни кредити од нерезиденти.	Отплата на користени краткорочни кредити земени од нерезиденти, вклучително и финансиски лизинг - главнина.*
530	Наплата врз основа на дадени среднорочни и долгорочни кредити на нерезиденти, вклучително и финансиски лизинг - главнина.*	Дадени среднорочни и долгорочни кредити на нерезиденти.

532	Наплата врз основа на дадени краткорочни кредити на нерезиденти, вклучително и финансиски лизинг - главнина.*	Дадени краткорочни кредити на нерезиденти.
	<i>*За наплата на камата на дадени кредити на нерезиденти, види Тековни трансакции - Доход од капитал</i>	<i>*За плаќање камата за користени кредити одобрени од нерезиденти види - Тековни трансакции - Доход од капитал</i>
ГОТОВИНА ВО СТРАНСКА ВАЛУТА И ВЛОГОВИ		
547	Средства на странски банки и други финасиски организации примени во депозит - дознаки (сметка 7085 и 8085).	Повлекување депозит на странски банки и други финасиски организации (сметка 7085 и 8085).
548	Средства на други нерезиденти примени во депозит - дознаки (соодветна сметка од групата 708 и 808).	Повлекување депозит на други нерезиденти - дознаки (соодветна сметка од групата 708 и 808).
549	Положување готовина во странска валута и чекови на девизни сметки на нерезиденти (соодветна сметка од групата 708).	Подигање готовина во странска валута и чекови на девизни сметки на нерезиденти (соодветна сметка од групата 708).
550	Орочени депозити на нерезиденти (странски банки и други нерезиденти).	Повлечени орочени депозити на нерезиденти (странски банки и други нерезиденти). За камати на депозити кај домашни банки види Тековни трансакции - Доход од капитал.
600	Повлечени орочени депозити кај странски банки. За камати на депозити кај странски банки види Тековни трансакции - Доход од капитал.	Орочени депозити кај странски банки.
ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА И ОБВРСКИ		
517	Повлекување домашен капитал вложен во меѓународни финансиски организации.	Вложување домашен капитал во меѓународни финансиски организации
580	Наплата на лоро-гаранција за работи помеѓу резиденти.	Плаќање обврски за наплатена лоро-гаранција за работи помеѓу резиденти.
531	Наплата на побарување врз основа на платени ностро-гаранции за работи помеѓу нерезиденти.	Плаќање врз основа на ностро-гаранции за работи помеѓу нерезиденти.
620	Примени покритија за чекови и акредитиви: примени покритија за лоро-чекови и акредитиви; наплата на чекови испратени во странство.	Чекови пратени на наплата во странство и користење на покритие по лоро-чекови.

590	Купување побарувања од страна на нерезиденти за работа помеѓу резиденти.	Плаќање за купени побарувања од страна на нерезиденти за работа помеѓу резиденти.
592	Примена наплата за купени побарувања од страна на резиденти за работа помеѓу нерезиденти.	Купување побарувања од страна на резиденти за работа помеѓу нерезиденти.
594	Намалување на побарувањето од нерезидент врз основа на капитални работи (дисконт).	Намалување на обврската кон нерезидент врз основа на капитални работи (дисконт).
СМЕТКИ ВО СТРАНСТВО И ЕВИДЕНЦИСКИ СМЕТКИ		
670	Пренос од сметките во странство на сметките во државата – правни лица: пренесени средства од сметки на резиденти правни лица кај странски банки на сметки во домашни банки.	Пренос од сметките во државата на сметките во странство – правни лица: пренесени средства од сметки на резиденти правни лица кај домашни банки на сметки во странски банки.
671	Пренос од сметките во странство на сметките во државата – физички лица: пренесени средства од сметки на резиденти физички лица кај странски банки на сметки во домашни банки.	Пренос од сметките во државата на сметките во странство – физички лица: пренесени средства од сметки на резиденти физички лица кај домашни банки на сметки во странски банки.
680	Наплата за порамнување на состојбите на евиденциските сметки на меѓусебните побарувања и обврски со нерезиденти.	Плаќање за порамнување на состојбите на евиденциските сметки на меѓусебните побарувања и обврски со нерезиденти.
690		Пренос на сметки кај странски електронски сервиси: пренос на средства на кориснички сметки на резиденти кај странски електронски сервиси за платежни трансакции за купување стоки и услуги по електронски пат.
691	Пренос од сметки кај странски електронски сервиси: пренос на средства од кориснички сметки на резиденти кај странски електронски сервиси за платежни трансакции на сметки во домашни банки од продадени стоки и услуги по електронски пат.	
НЕОПРЕДЕЛЕНА ОСНОВА НА ТРАНСАКЦИЈАТА		
910	Прилив за кој е применета постапка на одложено одобрување при што банката не може да ја определи основата на трансакцијата.	

911	Прилив за кој банката не располага со информации за нерезидентот плаќач или за резидентот примач.	
950	Прилив од плаќач нерезидент правно лице, во противвредност до 5.000 евра, за кој банката согласно расположливите информации не може да ја определи конкретната шифра на основата.	Одлив за примач нерезидент правно лице, во противвредност до 5.000 евра, за кој банката согласно расположливите информации не може да ја определи конкретната шифра на основата.
951	Прилив од плаќач нерезидент физичко лице, во противвредност до 5.000 евра, за кој банката согласно расположливите информации не може да ја определи конкретната шифра на основата.	Одлив за примач нерезидент физичко лице, во противвредност до 5.000 евра, за кој банката согласно расположливите информации не може да ја определи конкретната шифра на основата.
2. ТРАНСАКЦИИ ПОМЕЃУ РЕЗИДЕНТИ И ПРЕНОСИ НА СРЕДСТВА ПОМЕЃУ СМЕТКИ НА РЕЗИДЕНТИ И СМЕТКИ НА НЕРЕЗИДЕНТИ		
430	Откуп на готовина во странска валута и чекови од резиденти физички лица.	Продажба на готовина во странска валута и чекови на резиденти - физички лица.
420	Положување готовина во странска валута и чекови на девизни сметки на резиденти физички лица.	Подигање готовина во странска валута и чекови од девизни сметки на резиденти - физички лица.
421	Положена готовина во странска валута за купување општествен капитал согласно со законите за продажба на општествени станови и деловен простор.	
450	Еднократни платежни трансакции: положување готовина во странска валута од резидент овластен давател на платежни услуги	Еднократни платежни трансакции: подигање готовина во странска валута од резидент овластен давател на платежни услуги.
451	Менувачко работење - положување готовина во странска валута на девизна сметка на резидент овластен менувач.	Менувачко работење - подигање готовина во странска валута од девизна сметка на резидент овластен менувач.
610	Продажба на странска стока на нерезиденти во СЦП.	Продажба на странска стока на нерезиденти во СЦП.
621	Положување и подигање готовина во странска валута во странство: пренос на готовина во странска валута на сметките во странство (на товар на сметката 3100), пренос на готовина во странска валута од странство во Република Северна Македонија (на товар на сметката 300).	Положување и подигање готовина во странска валута во странство: пренос на готовина во странска валута од странство во Република Северна Македонија (во корист на сметката 3100), пренос на готовина во странска валута на сметките во странство (во корист на сметката 300).

622	Пренос на готовина во странска валута во Република Северна Македонија: пренос на готовина во странска валута помеѓу банки преку собирен центар.	Пренос на готовина во странска валута во Република Северна Македонија: пренос на готовина во странска валута помеѓу банки преку собирен центар.
628	Пренесена готовина во странска валута од купен општествен капитал: пренесена готовина во странска валута од банките во Народната банка.	Пренесена готовина во странска валута од купен општествен капитал: пренесена готовина во странска валута од банките во Народната банка.
623	Пренос на девизи преку сметките во странство помеѓу Народната банка и овластените банки.	Пренос на девизи преку сметките во странство помеѓу Народната банка и овластените банки.
624	Пренос од сметка 3100 на една банка на сметка 3100 на друга банка.	Пренос од сметка 3100 на една банка на сметка 3100 на друга банка.
625	Пренос во рамките на девизните сметки во Република Северна Македонија: преноси од една на друга девизна сметка (кај иста или кај друга банка).	Пренос во рамките на девизните сметки во Република Северна Македонија: преноси од една на друга девизна сметка (кај иста или кај друга банка).
627	Пренос од сметката 3100 на друга сметка 3100 во рамките на една банка.	Пренос од сметката 3100 на друга сметка 3100 во рамките на една банка.
626	Арбитража на девизи: купени девизи во странство (на товар на сметката 3100) во валутата којашто се купува.	Арбитража на девизи: продадени девизи во странство (во корист на сметката 3100) во валутата којашто се продава.
629	Купопродажба на девизи	Купопродажба на девизи
660	Положување на старите валути на ЕМУ – готовина во странска валута во Народната банка заради замена за ЕУР.	Положување на старите валути на ЕМУ – готовина во странска валута во Народната банка заради замена за ЕУР.
703	Привремено одземена готовина во странска валута, вклучително и емства, од резиденти депонирани од надлежна институција.	
726	Продажба на готовина во домашна валута на странска банка.	Купување готовина во домашна валута од странска банка.
899	Пресметковно несовпаѓање (отворени ставки).	Пресметковно несовпаѓање (отворени ставки).

ШИФРИ НА ЗЕМЈИ И МЕЃУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ**1. ШИФРИ НА ЗЕМЈИ**

Ред. бр.	Име на земја (македонски)	Име на земја (англиски)	Скратено име алфа 2 код	Скратено име алфа 3 код	Шифра
1	Авганистан	AFGHANISTAN	AF	AFG	004
2	Аландски Острови	ÅLAND ISLANDS	AX	ALA	248
3	Албанија	ALBANIA	AL	ALB	008
4	Алжир	ALGERIA	DZ	DZA	012
5	Американска Самоа	AMERICAN SAMOA	AS	ASM	016
6	Андора	ANDORRA	AD	AND	020
7	Ангола	ANGOLA	AO	AGO	024
8	Ангвила	ANGUILLA	AI	AIA	660
9	Антарктик	ANTARCTICA	AQ	ATA	010
10	Антига и Барбуда	ANTIGUA AND BARBUDA	AG	ATG	028
11	Аргентина	ARGENTINA	AR	ARG	032
12	Ерменија	ARMENIA	AM	ARM	051
13	Аруба	ARUBA	AW	ABW	533
14	Австралија	AUSTRALIA	AU	AUS	036
15	Австрија	AUSTRIA	AT	AUT	040
16	Азербејџан	AZERBAIJAN	AZ	AZE	031
17	Бахами	BAHAMAS	BS	BHS	044
18	Бахреин	BAHRAIN	BH	BHR	048
19	Бангладеш	BANGLADESH	BD	BGD	050
20	Барбадос	BARBADOS	BB	BRB	052
21	Белорусија	BELARUS	BY	BLR	112
22	Белгија	BELGIUM	BE	BEL	056
23	Белизе	BELIZE	BZ	BLZ	084
24	Бенин	BENIN	BJ	BEN	204
25	Бермуди	BERMUDA	BM	BMU	060
26	Бутан	BHUTAN	BT	BTN	064
27	Боливија	BOLIVIA	BO	BOL	068
28	Босна и Херцеговина	BOSNIA AND HERZEGOVINA	BA	BIH	070
29	Боцвана	BOTSWANA	BW	BWA	072
30	Островот Буве	BOUVET ISLAND	BV	BVT	074
31	Бразил	BRAZIL	BR	BRA	076

32	Британска Територија на Индискиот Океан	BRITISH INDIAN OCEAN TERRITORY	IO	IOT	086
33	Брунеи Дарусалам	BRUNEI DARUSSALAM	BN	BRN	096
34	Бугарија	BULGARIA	BG	BGR	100
35	Буркина Фасо	BURKINA FASO	BF	BFA	854
36	Бурунди	BURUNDI	BI	BDI	108
37	Камбоџа	CAMBODIA	KH	KHM	116
38	Камерун	CAMEROON	CM	CMR	120
39	Канада	CANADA	CA	CAN	124
40	Зеленортски Острови	CAPE VERDE	CV	CPV	132
41	Кајмански Острови	CAYMAN ISLANDS	KY	CYM	136
42	Централноафриканска Република	CENTRAL AFRICAN REPUBLIC	CF	CAF	140
43	Чад	CHAD	TD	TCD	148
44	Чиле	CHILE	CL	CHL	152
45	Кина	CHINA	CN	CHN	156
46	Божиќен Остров	CHRISTMAS ISLAND	CX	CXR	162
47	Кокосови (Келинг) Острови	COCOS (KEELING) ISLANDS	CC	CCK	166
48	Колумбија	COLOMBIA	CO	COL	170
49	Коморос	COMOROS	KM	COM	174
50	Конго	CONGO	CG	COG	178
51	Демократска Република Конго	CONGO, THE DEMOCRATIC REPUBLIC OF THE	CD	COD	180
52	Кукови Острови	COOK ISLANDS	CK	COK	184
53	Костарика	COSTA RICA	CR	CRI	188
54	Брегот на Слоновата Коска	CÔTE D'IVOIRE	CI	CIV	384
55	Хрватска	CROATIA	HR	HRV	191
56	Куба	CUBA	CU	CUB	192
57	Кипар	CYPRUS	CY	CYP	196
58	Чешка	CZECHIA	CZ	CZE	203
59	Данска	DENMARK	DK	DNK	208
60	Џибути	DJIBOUTI	DJ	DJI	262
61	Доминика	DOMINICA	DM	DMA	212
62	Доминиканска Република	DOMINICAN REPUBLIC	DO	DOM	214
63	Еквадор	ECUADOR	EC	ECU	218
64	Египет	EGYPT	EG	EGY	818
65	Ел Салвадор	EL SALVADOR	SV	SLV	222
66	Екваторијална Гвинеја	EQUATORIAL GUINEA	GQ	GNQ	226
67	Еритреја	ERITREA	ER	ERI	232

68	Естонија	ESTONIA	EE	EST	233
69	Етиопија	ETHIOPIA	ET	ETH	231
70	Фолкландски Острови (Малвини)	FALKLAND ISLANDS (MALVINAS)	FK	FLK	238
71	Фарски Острови	FAROE ISLANDS	FO	FRO	234
72	Фиџи	FJI	FJ	FJI	242
73	Финска	FINLAND	FI	FIN	246
74	Франција	FRANCE	FR	FRA	250
75	Француска Гвајана	FRENCH GUIANA	GF	GUF	254
76	Француска Полинезија	FRENCH POLYNESIA	PF	PYF	258
77	Француски Јужни Територии	FRENCH SOUTHERN TERRITORIES	TF	ATF	260
78	Габон	GABON	GA	GAB	266
79	Гамбија	GAMBIA	GM	GMB	270
80	Грузија	GEORGIA	GE	GEO	268
81	Германија	GERMANY	DE	DEU	276
82	Гана	GHANA	GH	GHA	288
83	Гибралтар	GIBRALTAR	GI	GIB	292
84	Грција	GREECE	GR	GRC	300
85	Гренланд	GREENLAND	GL	GRL	304
86	Гренада	GRENADA	GD	GRD	308
87	Гваделупе	GUADELOUPE	GP	GLP	312
88	Гуам	GUAM	GU	GUM	316
89	Гватемала	GUATEMALA	GT	GTM	320
90	Гернси	GUERNSEY	GG	GGY	831
91	Гвинеја	GUINEA	GN	GIN	324
92	Гвинеја - Бисао	GUINEA-BISSAU	GW	GNB	624
93	Гијана	GUYANA	GY	GUY	328
94	Хаити	HAITI	HT	HTI	332
95	Островите Херд и Мекдоналд	HEARD ISLAND AND MCDONALD ISLANDS	HM	HMD	334
96	Света Столица (Ватикан град држава)	HOLY SEE (VATICAN CITY STATE)	VA	VAT	336
97	Хондурас	HONDURAS	HN	HND	340
98	Хонгконг	HONG KONG	HK	HKG	344
99	Унгарија	HUNGARY	HU	HUN	348
100	Исланд	ICELAND	IS	ISL	352
101	Индија	INDIA	IN	IND	356
102	Индонезија	INDONESIA	ID	IDN	360

103	Исламска Република Иран	IRAN, ISLAMIC REPUBLIC OF	IR	IRN	364
104	Ирак	IRAQ	IQ	IRQ	368
105	Ирска	IRELAND	IE	IRL	372
106	Островот Мен (Човечки Остров)	ISLE OF MAN	IM	IMN	833
107	Израел	ISRAEL	IL	ISR	376
108	Италија	ITALY	IT	ITA	380
109	Јамајка	JAMAICA	JM	JAM	388
110	Јапонија	JAPAN	JP	JPN	392
111	Џерси	JERSEY	JE	JEY	832
112	Јордан	JORDAN	JO	JOR	400
113	Казахстан	KAZAKHSTAN	KZ	KAZ	398
114	Кенија	KENYA	KE	KEN	404
115	Кирибати	KIRIBATI	KI	KIR	296
116	Демократска Народна Република Кореја	KOREA, DEMOCRATIC PEOPLE'S REPUBLIC OF	KP	PRK	408
117	Република Кореја	KOREA, REPUBLIC OF	KR	KOR	410
118	Кувајт	KUWAIT	KW	KWT	414
119	Киргистан	KYRGYZSTAN	KG	KGZ	417
120	Народна Демократска Република Лаос	LAO PEOPLE'S DEMOCRATIC REPUBLIC	LA	LAO	418
121	Латвија	LATVIA	LV	LVA	428
122	Либан	LEBANON	LB	LBN	422
123	Лесото	LESOTHO	LS	LSO	426
124	Либерија	LIBERIA	LR	LBR	430
125	Либија	LIBYA	LY	LBY	434
126	Лихтенштајн	LIECHTENSTEIN	LI	LIE	438
127	Литванија	LITHUANIA	LT	LTU	440
128	Луксембург	LUXEMBOURG	LU	LUX	442
129	Макао	MACAO	MO	MAC	446
130	Северна Македонија	NORTH MACEDONIA	MK	MKD	807
131	Мадагаскар	MADAGASCAR	MG	MDG	450
132	Малави	MALAWI	MW	MWI	454
133	Малезија	MALAYSIA	MY	MYS	458
134	Малдиви	MALDIVES	MV	MDV	462
135	Мали	MALI	ML	MLI	466
136	Малта	MALTA	MT	MLT	470

137	Маршалски Острови	MARSHALL ISLANDS	MH	MHL	584
138	Мартиник	MARTINIQUE	MQ	MTQ	474
139	Мавританија	MAURITANIA	MR	MRT	478
140	Маврициус	MAURITIUS	MU	MUS	480
141	Мајоти	MAYOTTE	YT	MYT	175
142	Мексико	MEXICO	MX	MEX	484
143	Федерални Држави на Микронезија	MICRONESIA, FEDERATED STATES OF	FM	FSM	583
144	Молдавија	MOLDOVA, REPUBLIC OF	MD	MDA	498
145	Монако	MONACO	MC	MCO	492
146	Монголија	MONGOLIA	MN	MNG	496
147	Црна Гора	MONTENEGRO	ME	MNE	499
148	Монсерат	MONTserrat	MS	MSR	500
149	Мароко	MOROCCO	MA	MAR	504
150	Мозамбик	MOZAMBIQUE	MZ	MOZ	508
151	Мјанмар	MYANMAR	MM	MMR	104
152	Намибија	NAMIBIA	NA	NAM	516
153	Науру	NAURU	NR	NRU	520
154	Непал	NEPAL	NP	NPL	524
155	Холандија	NETHERLANDS	NL	NLD	528
156	Куракао	CURAÇAO	CW	CUW	531
157	Нова Каледонија	NEW CALEDONIA	NC	NCL	540
158	Нов Зеланд	NEW ZEALAND	NZ	NZL	554
159	Никарагва	NICARAGUA	NI	NIC	558
160	Нигер	NIGER	NE	NER	562
161	Нигерија	NIGERIA	NG	NGA	566
162	Ниуе	NIUE	NU	NIU	570
163	Островот Норфолк	NORFOLK ISLAND	NF	NFK	574
164	Северни Маријански Острови	NORTHERN MARIANA ISLANDS	MP	MNP	580
165	Норвешка	NORWAY	NO	NOR	578
166	Оман	OMAN	OM	OMN	512
167	Пакистан	PAKISTAN	PK	PAK	586
168	Палау	PALAU	PW	PLW	585
169	Држава Палестина	PALESTINE, STATE OF	PS	PSE	275
170	Панама	PANAMA	PA	PAN	591
171	Папуа Нова Гвинеја	PAPUA NEW GUINEA	PG	PNG	598
172	Парагвај	PARAGUAY	PY	PRY	600

173	Перу	PERU	PE	PER	604
174	Филипини	PHILIPPINES	PH	PHL	608
175	Питкаирн	PITCAIRN	PN	PCN	612
176	Полска	POLAND	PL	POL	616
177	Португалија	PORTUGAL	PT	PRT	620
178	Порто Рико	PUERTO RICO	PR	PRI	630
179	Катар	QATAR	QA	QAT	634
180	Реунион	RÉUNION	RE	REU	638
181	Романија	ROMANIA	RO	ROU	642
182	Руска Федерација	RUSSIAN FEDERATION	RU	RUS	643
183	Руанда	RWANDA	RW	RWA	646
184	Сент Бартоломеј	SAINT BARTHÉLEMY	BL	BLM	652
185	Сент Елена	SAINT HELENA	SH	SHN	654
186	Сент Китс и Невис	SAINT KITTS AND NEVIS	KN	KNA	659
187	Сент Лучија	SAINT LUCIA	LC	LCA	662
188	Сент Мартин	SAINT MARTIN	MF	MAF	663
189	Сент Пјер и Микелон	SAINT PIERRE AND MIQUELON	PM	SPM	666
190	Сент Винсент и Гренадини	SAINT VINCENT AND THE GRENADINES	VC	VCT	670
191	Самоа	SAMOA	WS	WSM	882
192	Сан Марино	SAN MARINO	SM	SMR	674
193	Сао Томе и Принципе	SAO TOME AND PRINCIPE	ST	STP	678
194	Саудиска Арабија	SAUDI ARABIA	SA	SAU	682
195	Сенегал	SENEGAL	SN	SEN	686
196	Србија	SERBIA	RS	SRB	688
197	Сејшели	SEYCHELLES	SC	SYC	690
198	Сиера Леоне	SIERRA LEONE	SL	SLE	694
199	Сингапур	SINGAPORE	SG	SGP	702
200	Словачка	SLOVAKIA	SK	SVK	703
201	Словенија	SLOVENIA	SI	SVN	705
202	Соломонски Острови	SOLOMON ISLANDS	SB	SLB	090
203	Сомалија	SOMALIA	SO	SOM	706
204	Јужна Африка	SOUTH AFRICA	ZA	ZAF	710
205	Јужна Џорџија и Јужни Сендвички Острови	SOUTH GEORGIA AND THE SOUTH SANDWICH ISLANDS	GS	SGS	239
206	Шпанија	SPAIN	ES	ESP	724
207	Шри Ланка	SRI LANKA	LK	LKA	144
208	Судан	SUDAN	SD	SDN	729

209	Суринам	SURINAME	SR	SUR	740
210	Свалбард и Јан Мајен	SVALBARD AND JAN MAYEN	SJ	SJM	744
211	Есватини	ESWATINI	SZ	SWZ	748
212	Шведска	SWEDEN	SE	SWE	752
213	Швајцарија	SWITZERLAND	CH	CHE	756
214	Сириска Арапска Република	SYRIAN ARAB REPUBLIC	SY	SYR	760
215	Кинеска Провинција Тајван	TAIWAN, PROVINCE OF CHINA	TW	TWN	158
216	Таџикистан	TAJIKISTAN	TJ	TJK	762
217	Обединета Република Танзанија	TANZANIA, UNITED REPUBLIC OF	TZ	TZA	834
218	Тајланд	THAILAND	TH	THA	764
219	Тимор - Лесте	TIMOR-LESTE	TL	TLS	626
220	Того	TOGO	TG	TGO	768
221	Токелау	TOKELAU	TK	TKL	772
222	Тонга	TONGA	TO	TON	776
223	Тринидад и Тобаго	TRINIDAD AND TOBAGO	TT	TTO	780
224	Тунис	TUNISIA	TN	TUN	788
225	Турција	TÜRKIYE	TR	TUR	792
226	Туркменистан	TURKMENISTAN	TM	TKM	795
227	Островите Туркс и Каикос	TURKS AND CAICOS ISLANDS	TC	TCA	796
228	Тувалу	TUVALU	TV	TUV	798
229	Уганда	UGANDA	UG	UGA	800
230	Украина	UKRAINE	UA	UKR	804
231	Обединети Арапски Емирати	UNITED ARAB EMIRATES	AE	ARE	784
232	Обединето Кралство	UNITED KINGDOM	GB	GBR	826
233	Соединети Американски Држави	UNITED STATES	US	USA	840
234	Мали Оддалечени Острови, САД	UNITED STATES MINOR OUTLYING ISLANDS	UM	UMI	581
235	Уругвај	URUGUAY	UY	URY	858
236	Узбекистан	UZBEKISTAN	UZ	UZB	860
237	Вануату	VANUATU	VU	VUT	548
238	Боливарска Република Венецуела	VENEZUELA, BOLIVARIAN REPUBLIC	VE	VEN	862
239	Виетнам	VIET NAM	VN	VNM	704
240	Британски Девствени Острови	VIRGIN ISLANDS, BRITISH	VG	VGB	092
241	Девствени Острови на САД	VIRGIN ISLANDS, U. S.	VI	VIR	850

242	Волис и Футуна	WALLIS AND FUTUNA	WF	WLF	876
243	Западна Сахара	WESTERN SAHARA	EH	ESH	732
244	Јемен	YEMEN	YE	YEM	887
245	Замбија	ZAMBIA	ZM	ZMB	894
246	Зимбабве	ZIMBABWE	ZW	ZWE	716
247	Сент Мартин	SINT MAARTEN (DUTCH PART)	SX	SXM	534
248	Бонер, Сент Евстатиј и Саба	BONAIRE, SAINT EUSTATIUS AND SABA	BQ	BES	535
249	Јужен Судан	SOUTH SUDAN	SS	SSD	728
250*	Косово	Kosovo	XK	XKX	900

*Шифра со времен карактер - до вклучувањето на Косово со соодветна шифра во ИСО-3166.

2. ШИФРИ НА МЕЃУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Реден бр.	Име на организацијата	Код	Шифра
1	IMF (International Monetary Fund)	1C	930
	- Меѓународен монетарен фонд		
2	WTO (World Trade Organization)	1D	931
	- Светска трговска организација		
3	IBRD (International Bank for Reconstruction and Development)	1E	932
	- Меѓународна банка за обнова и развој		
4	IDA (International Development Association)	1F	933
	- Меѓународна асоцијација за развој		
5	UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural organisation)	1H	934
	- Организација на ОН за образование, наука и култура		
6	FAO (Food and Agriculture Organization)	1J	935
	- Организација за храна и земјоделство		

7	WHO (World Health Organization)	1K	936
	- Светска здравствена организација		
8	IFAD (International Fund for Agricultural Development)	1L	937
	- Меѓународен фонд за развој на земјоделството		
9	IFC (International Finance Corporation)	1M	938
	- Меѓународна финансиска корпорација		
10	MIGA (Multilateral Investment Guarantee Agency)	1N	939
	- Мултилатерална агенција за гарантирање на инвестициите		
11	UNICEF (United Nations Children's Fund)	1O	940
	- Детски фонд на ОН		
12	UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees)	1P	941
	- Висок комесаријат за бегалци на ОН		
13	UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine)	1Q	942
	- Агенција за врски и прашања за Палестина на ОН		
14	IAEA (International Atomic Energy Agency)	1R	943
	- Меѓународна агенција за атомска енергија		
15	ILO (International Labour Organization)	1S	944
	- Меѓународна организација на трудот		
16	ITU (International Telecommunication Union)	1T	945
	- Меѓународна унија за телекомуникации		
17	Rest of UN Organisations n.i.e.	1U	929
	- Останати организации на ОН, не вклучени на друго место		

18	UNECE (United Nations Economic Commission for Europe)	1U1	912
	- Економска комисија на Обединетите нации за Европа		
19	EMS (European Monetary System)	4B	946
	- Европски монетарен систем		
20	EIB (European Investment Bank)	4C	947
	- Еропска инвестициска банка		
21	EC (European Commission)	4D	948
	- Европска комисија		
22	EDF (European Development Fund)	4E	949
	- Европски фонд за развој		
23	ECB (European Central Bank)	4F	958
	- Европска централна банка		
24	EIF (European Investment Fund)	4G	950
	- Европски инвестициски фонд		
25	ECSC (European Coal and Steel Community)	4H	951
	- Европска унија за јаглен и челик		
26	Neighbourhood Investment Facility	4I	928
	- Заеднички меѓусоседски инвестициски иницијативи		
27	European Parliament	4J1	952
	- Европски парламент		
28	Council of the European Union	4J2	953
	- Совет на Европската Унија		

29	European Court of Justice	4J3	954
	- Европски суд на правдата		
30	European Court of Auditors	4J4	955
	- Европски суд на ревизори		
31	European Council	4J5	918
	- Европски совет		
32	Economic and Social Committee	4J6	956
	- Економски и социјален совет		
33	Committee of the Regions	4J7	957
	- Комитет на регионите		
34	Other European Union bodies, interinstitutional services and agencies	4J8	917
	- Други тела, меѓуинституционални служби и агенции на Европската унија		
35	ESM (European Stability Mechanism)	4S	916
	- Европски механизам за стабилност		
36	EBA (European Banking Authority)	4T1	915
	- Европски банкарски орган		
37	ESMA (European Securities and Markets Authority)	4T2	914
	- Европски орган за хартии од вредност и пазари		
38	EIOPA (European Insurance and Occupational Pensions Authority)	4T3	913
	- Европски орган за осигурување и професионални пензии		
39	FEMIP (Facility for Euro-Mediterranean Investment and Partnership)	4V	927
	- Иницијатива за еврамедитерански инвестиции и партнерства		

40	EBRD (European Bank for Reconstruction and Development)	5 F	964
	- Европска банка за реконструкција и развој		
41	BIS (Bank for International Settlements)	5B	960
	- Банка за меѓународни порамнувања		
42	IADB (Inter-American Development Bank)	5C	961
	- Интерамериканска банка за развој		
43	AfDB (African Development Bank)	5D	962
	- Африканска банка за развој		
44	AsDB (Asian Development Bank)	5E	963
	- Азиска банка за развој		
45	IIC (Inter-American Investment Corporation)	5G	965
	- Интерамериканска инвестициска корпорација		
46	NIB (Nordic Investment Bank)	5H	966
	- Нордиска инвестициска банка		
47	Eastern Caribbean Central Bank (ECCB)	5I	926
	- Централна банка на Источни Кариби		
48	IBEC (International Bank for Economic Co-operation)	5J	967
	- Меѓународна банка за економска соработка		
49	IIB (International Investment Bank)	5K	968
	- Меѓународна инвестициска банка		
50	CDB (Caribbean Development Bank)	5L	969
	- Карипска банка за развој		

51	AMF (Arab Monetary Fund)	5M	970
	- Арапски монетарен фонд		
52	BADEA (Banque arabe pour le développement économique en Afrique)	5N	971
	- Арапска банка за економски развој на Африка		
53	CASDB (Central African States' Development Bank)	5P	972
	- Банка за развој на централноафриканските земји		
54	African Development Fund	5Q	973
	- Африкански фонд за развој		
55	Asian Development Fund	5R	974
	- Азиски фонд за развој		
56	Fonds spécial unifié de développement	5S	975
	- Специјален унифициран фонд за развој		
57	CABEI (Central American Bank for Economic Integration)	5T	976
	- Централноамериканска банка за економска интеграција		
58	ADC (Andean Development Corporation)	5U	977
	- Андеанска развојна корпорација		
59	Banque des États de l'Afrique centrale (BEAC)	5W	924
	- Централна банка на државите од Централна Африка		
60	Other International Financial Organisations n.i.e.	5Z	997
	- Останати меѓународни финансиски организации неврнучени на друго место		
61	European Free Trade Association	5Z7	911
	- Европска заедница за слободна трговија		

62	Banque Centrale des États de l'Afrique de l'Ouest (BCEAO)	5O	925
	- Централна банка на државите од Западна Африка		
63	OPEC Fund for International Development	6A8	910
	- Фонд за меѓународен развој при ОПЕК		
64	NATO (North Atlantic Treaty Organization)	6B	978
	- Северноатланска алијанса за соработка		
65	NATO Support and Procurement Organisation	6B1	907
	- Организација за поддршка и набавки на НАТО		
66	Council of Europe	6C	979
	- Совет на Европа		
67	ICRC (International Committee of the Red Cross)	6D	980
	- Меѓународен комитет на Црвениот крст		
68	ESA (European Space Agency)	6E	981
	- Европска вселенска агенција		
69	EPO (European Patent Office)	6F	982
	- Европска канцеларија за патенти		
70	EUROCONTROL (European Organization for the Safety of Air Navigation)	6G	983
	- Европска организација за безбедност во контролата на летање		
71	EUTELSAT (European Telecommunications Satellite Organization)	6H	984
	- Европска телекомуникациска и сателитска организација		
72	EMBL (European Molecular Biology Laboratory)	6I	990
	- Европска молекуларно-биолошка лабораторија		

73	ITSO (International Telecommunications Satellite Organization)	6J	985
	- Меѓународна телекомуникациска и сателитска организација		
74	EBU/UER (European Broadcasting Union/Union européenne de radio-télévision)	6K	986
	- Европска радио-телевизиска унија		
75	EUMETSAT (European Organization for the Exploitation of Meteorological Satellites)	6L	987
	- Европска организација за употребата на метеоролошки сателити		
76	ESO (European Southern Observatory)	6M	988
	- Европска јужна опсерваторија		
77	ECMWF (European Centre for Medium-Range Weather Forecasts)	6N	989
	- Европски центар за среднорочна временска прогноза		
78	OECD (Organization for Economic Cooperation and Development)	6O	959
	- Организација за економска соработка и развој		
79	CERN (European Organization for Nuclear Research)	6P	991
	- Европска организација за нуклеарни истражувања		
80	IOM (International Organization for Migration)	6Q	992
	- Меѓународна организација за миграции		
81	Other International Organizations (non-financial institutions)	6Z	998
	- Други меѓународни организации (нефинансиски институции)		
82	West African Economic and Monetary Union (WAEMU)	7A	921
	- Економска и монетарна заедница на Западна Африка		
83	Islamic Development Bank (IDB)	7B	920
	- Исламска банка за развој		
84	Eurasian Development Bank (EDB)	7C	919
	- Евроазиска банка за развој		
85	CEB (Council of Europe Development Bank)	7E	909
	- Банка за развој при Советот на Европа		
86	International Union of Credit and Investment Insurers	7F	908
	- Меѓународна унија на кредитни и инвестициски осигурителни компании		

ШИФРИ НА ВАЛУТИ

Реден број	Назив на валута	скратен назив	шифра
1	АВСТРАЛИСКИ ДОЛАР	AUD	036
2	КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	124
3	КИНЕСКИ ЈУАН	CNY	156
4	ЧЕШКА КРУНА	CZK	203
5	ДАНСКА КРУНА	DKK	208
6	ХОНГКОНШКИ ДОЛАР	HKD	344
7	УНГАРСКА ФОРИНТА	HUF	348
8	ИНДИСКА РУПИЈА	INR	356
9	ИНДОНЕЗИСКА РУПИЈА	IDR	360
10	ИЗРАЕЛСКИ ШЕКЕЛ	ILS	376
11	ЈАПОНСКИ ЈЕН	JPY	392
12	ЈУЖНОКОРЕЈСКИ ВОН	KRW	410
13	МАЛЕЗИСКИ РИНГИТ	MYR	458
14	МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	484
15	НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	554
16	НОРВЕШКА КРУНА	NOK	578
17	ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	608
18	РУСКА РУБЉА	RUB	643
19	СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	702
20	ЈУЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	710
21	ШВЕДСКА КРУНА	SEK	752
22	ШВАЈЦАРСКИ ФРАНК	CHF	756
23	ТАЈЛАНДСКИ БАХТ	THB	764
24	БРИТАНСКА ФУНТА	GBP	826
25	САД-ДОЛАР	USD	840
26	НОВ РОМАНСКИ ЛЕУ	RON	946
27	ТУРСКА ЛИРА	TRY	949
28	БУГАРСКИ ЛЕВ	BGN	975
29	ЕВРО	EUR	978
30	ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	985
31	БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	986
32	СПЕЦИЈАЛНО ПРАВО НА ВЛЕЧЕЊЕ (СДР)	SDR	960
33	СРПСКИ ДИНАР	RSD	941
34	МАКЕДОНСКИ ДЕНАР	MKD	807

Реден број	Назив на валута*	скратен назив	шифра
1	АВСТРИСКИ ШИЛИНГ	ATS	040
2	БЕЛГИСКИ ФРАНК	BEF	056
3	ФИНСКА МАРКА	FIM	246
4	ФРАНЦУСКИ ФРАНК	FRF	250
5	ГЕРМАНСКА МАРКА	DEM	280
6	ГРЧКА ДРАХМА	GRD	300
7	ИРСКА ФУНТА	IEP	372
8	ЛИРА	ITL	380
9	ЛУКСЕМБУРШКИ ФРАНК	LUF	442
10	ХОЛАНДСКИ ГУЛДЕН	NLG	528
11	ПОРТУГАЛСКО ЕСКУДО	PTE	620
12	ШПАНСКА ПЕЗЕТА	ESP	724

** Заради можноста на замена на старите валути на ЕМУ за ЕВРО, за потребите на работењето со готовина во странска валута (сметка 3000), за потребите на овој шифрарник во привремена употреба се и шифрите на старите валути на ЕМУ.*

ШИФРА НА ВИДОТ НА ПЛАЌАЊЕТО СПОРЕД СМЕТКИТЕ ЗА КОИ СЕ ДОСТАВУВААТ
ИЗВЕШТАИ

ШИФРА	НАЗИВ
1	Кредитен трансфер или директно задолжување
2	Поврат врз основа на кредитен трансфер или директно задолжување
3	Чекови
4	Поврат врз основа на чекови
5	Акредитив
6	Поврат врз основа на користење врз основа на акредитив
7	Готовина во странска валута
8	Поврат на готовина во странска валута

ШИФРА НА ПЛАЌАЧ / ПРИМАЧ

ШИФРА	НАЗИВ
единствен мат. број	Резиденти правни лица
1000000	Резиденти физички лица
9000XXX	Нерезиденти (XXX - шифра на земја на нерезидентот)